

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 198/02-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. decembra 2002 predbežne prerokoval sťažnosť M. U., bytom K., zastúpeného advokátom JUDr. Ľ. H., Advokátska kancelária, B. B., vo veci porušenia základného práva na slobodnú voľbu povolania podľa čl. 35 ods. 1 a základného práva na ochranu proti svojvoľnému prepúšťaniu zo zamestnania a diskriminácii v zamestnaní podľa čl. 36 písm. b) Ústavy Slovenskej republiky rozhodnutím ministra vnútra Slovenskej republiky č. KM-6/PK/2002 z 12. februára 2002, ktorým potvrdil svoj personálny rozkaz č. 461 z 5. decembra 2001, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. U. o d m i e t a pre nedostatok právomoci na prerokovanie veci.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. novembra 2002 doručená sťažnosť M. U., bytom K. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Ľ. H., Advokátska kancelária, B. B., označená ako „Ústavná sťažnosť“. Sťažovateľ ňou namietal porušenie základného práva na slobodnú voľbu povolania podľa čl. 35 ods. 1 a základného práva na ochranu proti svojvoľnému prepúšťaniu zo zamestnania a diskriminácii v zamestnaní podľa čl. 36

písm. b) Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozhodnutím ministra vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „minister vnútra“) č. KM-6/PK/2002 z 12. februára 2002, ktorým potvrdil svoj personálny rozkaz č. 461 z 5. decembra 2001.

Predmetným rozhodnutím ministra vnútra bol sťažovateľ prepustený zo služobného pomeru príslušníka Policajného zboru podľa ustanovenia § 192 ods. 1 písm. e) zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 73/1998 Z. z.“), t. j. z dôvodu, že „porušil služobnú prísahu alebo služobnú povinnosť zvlášť hrubým spôsobom a jeho ponechanie v služobnom pomere by bolo na ujmu dôležitých záujmov štátnej služby“.

Z obsahu sťažnosti a pripojeného spisového materiálu ústavný súd zistil, že dôvodom na prepustenie sťažovateľa bolo, že 5. júla 2001 na Obvodnom oddelení Policajného zboru v Jelšave a 6. júla 2001 na Obvodnom oddelení Policajného zboru v Revúcej pri dokumentácii prípadu napadnutia rodiny H. v M. sa dopustil protiprávneho konania voči predvedeným osobám.

Žalobu sťažovateľa proti Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia ministra vnútra č. k. KM-6/PK-2002 z 12. februára 2002 Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) zamietol, lebo „dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná“. Najvyšší súd sa po oboznámení „s obsahom spisu stotožnil so stanoviskom žalovaného, že žalobca svojím konaním porušil služobnú prísahu (§ 17 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z. z.) a služobné povinnosti policajta (§ 48 ods. 3 písm. a), b), g), h) citovaného zákona) zvlášť hrubým spôsobom. Za tejto dôkaznej situácie bolo potrebné kvalifikovať jeho konanie ako obzvlášť hrubé porušenie služobnej prísahy a disciplíny podľa § 192 ods. 1 písm. e) zákona č. 73/1998 Z. z.“

Tvrdenie sťažovateľa o vydaní rozhodnutia ministra vnútra o jeho prepustení zo služobného pomeru až po uplynutí zákonom č. 73/1998 Z. z. stanovenej dvojmesačnej lehoty, ako aj tvrdenie, že v jeho veci ešte nebolo skončené trestné konanie a nebol právoplatne odsúdený za konanie, ku ktorému došlo v dňoch 5. a 6. júla 2001, teda že rozhodnutie o jeho prepustení zo služobného pomeru bolo predčasné, najvyšší súd v odôvodnení svojho vyššie citovaného rozsudku s odvolaním sa na existujúcu právnu úpravu a zistený skutkový stav zamietol. Najvyšší súd konštatoval, že: „Keďže v správnom konaní bol aj podľa názoru súdu zistený skutkový stav v dostatočnom rozsahu pre vyvodenie záveru, že žalobca sa dopustil zvlášť hrubého porušenia služobnej prísahy a služobných povinností, pre ktoré jeho ponechanie v služobnom pomere by bolo na ujmu štátnej služby, žalovaný rozhodol v súlade so zákonom, keď prepustil žalobcu zo služobného pomeru príslušníka Policajného zboru.“

Podstatou odôvodnenia namietaného porušenia vyššie uvedených základných práv sťažovateľa sú jeho tvrdenia o „predčasnosti“ rozhodnutia o jeho prepustení zo služobného pomeru a o nedodržaní zákonom o štátnej službe ustanovenej lehoty na vydanie takéhoto rozhodnutia (§ 192 ods. 3), teda tvrdenia, ktoré boli vyššie citovaným rozsudkom najvyššieho súdu vyvrátené.

Sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd jeho „ústavnú sťažnosť prijal na ďalšie konanie a po vykonaní dokazovania vyniesol tento nález:

„Rozhodnutím Ministra vnútra SR č. p. KM-6/PK/2002 z 12. 2. 2002, ktorým podľa § 243 ods. 3) zák. č. 73/1998 Z. z. potvrdil svoj personálny rozkaz č. 461 z 5. decembra 2001 o prepustení sťažovateľa zo služobného pomeru príslušníka Policajného zboru SR podľa § 192 ods. 1 písm. e) zák. č. 73/1998 Z. z. došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na slobodnú voľbu povolania podľa čl. 35 ods. 1 a zásahu do práva sťažovateľa na ochranu proti svojvoľnému prepúšťaniu zo zamestnania a diskriminácii v zamestnaní podľa čl. 36 písm. b) Ústavy Slovenskej republiky.

Rozhodnutie Ministra vnútra SR č. p. KM-6/PK/2002 z 12. 2. 2002 a jemu predchádzajúci personálny rozkaz č. 461 z 5. 12. 2001 sa zrušujú.

Ministerstvo vnútra SR je povinné nahradiť sťažovateľovi trovy konania.“

II.

Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, alebo návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť bez ústneho pojednávania.

Predmetom sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa, že minister vnútra napadnutým rozhodnutím porušil jeho základné právo na slobodnú voľbu povolania zaručené čl. 35 ods. 1 a zasiahol do jeho práva na ochranu proti svojvoľnému prepúšťaniu zo zamestnania a diskriminácii v zamestnaní zaručeného čl. 36 písm. b) ústavy.

Podľa čl. 35 ods. 1 ústavy každý má právo na slobodnú voľbu povolania a prípravu naň, ako aj právo podnikat' a uskutočňovať inú zárobkovú činnosť.

Podľa ustanovenia ods. 2 citovaného článku ústavy zákon môže ustanoviť podmienky a obmedzenia výkonu určitých povolání alebo činností.

Kvalifikačné predpoklady a podmienky prijatia a samotného výkonu funkcie (napr. bezúhonnosť, spoľahlivosť, pozitívne služobné hodnotenie, dodržiavanie služobnej prísahy a služobných povinností, psychická a fyzická spôsobilosť a pod.) príslušníkov Policajného zboru, ako aj dôsledky nespĺňania týchto predpokladov a porušovania podmienok (napr. neprijatie do štátnej služby, prevedenie a preloženie na inú funkciu, dočasné pozbavenie výkonu štátnej služby, skončenie služobného pomeru) ustanovuje zákon č. 73/1998 Z. z. Citovaný zákon upravuje aj konanie vo veciach služobného pomeru (prvostupňové a odvolacie), ako aj podmienky obnovy konania a preskúmania rozhodnutia mimo odvolacieho konania (objektívna lehota na podanie návrhu je trojročná od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia).

Podľa ustanovenia čl. 142 ústavy súdy rozhodujú v občianskoprávných a trestnoprávných veciach; súdy preskúmavajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci, ak tak ustanoví zákon.

Podľa ustanovenia § 7 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky súdny poriadok“) v občianskom súdnom konaní súdy prejednávajú a rozhodujú veci, ktoré vyplývajú z občianskoprávných, pracovných, rodinných, družstevných, ako aj z obchodných vzťahov, pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány.

Podľa ustanovenia § 1 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z. z. tento zákon upravuje štátnu službu príslušníkov Policajného zboru ...; podľa ods. 2 tohto ustanovenia tento zákon upravuje aj právne vzťahy, ktoré súvisia so vznikom, zmenami a skončením štátnej služby príslušníkov Policajného zboru ...

Podľa ustanovenia § 248 citovaného zákona policajt môže podať na súde návrh na preskúmanie právoplatného rozhodnutia vydaného nadriadeným.

Občiansky súdny poriadok upravuje preskúvanie zákonnosti rozhodnutí orgánov verejnej správy v rámci piatej časti - Správne súdnictvo, a to na základe žalôb (druhá hlava) alebo opravných prostriedkov (tretia hlava).

Podľa ustanovenia § 247 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku predpokladom preskúvania zákonnosti rozhodnutí orgánov verejnej správy všeobecným súdom je nadobudnutie právoplatnosti takýchto rozhodnutí.

Z už vyššie citovaného čl. 127 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu rozhodovať o porušení základných práv alebo slobôd je daná iba subsidiárne v prípade, ak o tom nerozhoduje iný súd.

Z vyššie citovaných ustanovení ústavy, zákona č. 73/1998 Z. z. a Občianskeho súdneho poriadku jednoznačne vyplýva, že skončenie služobného pomeru príslušníka Policajného zboru patrí medzi pracovné veci, o ktorých rozhodujú najprv orgány určené zákonom č. 73/1998 Z. z. a následne v rámci preskúvacieho konania všeobecné súdy.

Nie je teda v právomoci ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám fyzických osôb vo veciach, ktoré patria do rozhodovacej právomoci všeobecných súdov.

Podľa názoru ústavného súdu sťažovateľovi bola poskytnutá dostatočná ochrana jeho základným právam a slobodám v konaní pred najvyšším súdom, ktorého rozhodnutie podľa názoru ústavného súdu nie je arbitrárne a samotný neúspech v konaní pred všeobecným súdom nemožno považovať za dôvod na domáhanie sa ochrany v konaní pred ústavným súdom.

Ústavný súd v súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou opakovane vyslovil právny názor, že skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo

slobody (mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/01, I. ÚS 13/00, III. ÚS 139/02).

Nad rámec vyššie uvedeného ústavný súd poukazuje na zjavnú neopodstatnenosť podanej sťažnosti (vzhľadom na namietané porušenie v sťažnosti označených základných práv), ako aj na uplynutie lehoty na podanie sťažnosti (rozhodnutie ministra vnútra podľa zistenia najvyššieho súdu nadobudlo právoplatnosť 6. decembra 2001).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. decembra 2002